

Bruselj, 30. junij 2023
(OR. en)

11140/23

ECOFIN 665
UEM 199
SOC 491
EMPL 342
COMPET 686
ENV 765
EDUC 278
RECH 310
ENER 401
JAI 911
GENDER 142
ANTIDISCRIM 136
JEUN 180
SAN 417

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	9832/1/23 REV 1
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 610 final
Zadeva:	PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom Francije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Francije za leto 2023

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, o katerem sta razpravljala Svet in Evropski svet, temelji pa na predlogu Komisije COM(2023) 610 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Francije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Francije za leto 2023

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ ter zlasti člena 5(2)Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,
ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,
ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,
ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,
ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,
ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta³, s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra mehanizem prispeva h gospodarskemu in vključujočemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti reform in naložb za promoviranje zelenega in digitalnega prehoda ter za povečanje odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je bil najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma posodobljen 30. junija 2022.

³ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

- (2) Komisija je 22. novembra 2022 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2023, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2023. Evropski svet je 23. marca 2023 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2023 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 22. novembra 2022 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2023, v katerem je Francijo opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih ta prizadela, ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi mnenje o osnutku proračunskega načrta Francije za leto 2023. Poleg tega je sprejela priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2023, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja⁴ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o euroobmočju iz leta 2023) sprejel 16. maja 2023, 13. marca 2023 pa skupno poročilo o zaposlovanju.
- (3) Čeprav gospodarstva Unije izkazujejo izredno odpornost, geopolitične razmere še naprej negativno vplivajo nanje. Ob trdni podpori, ki jo Unija izkazuje Ukrajini, je ekonomsko- in socialnopolitična agenda Unije v kratkoročnem obdobju osredotočena na zmanjšanje negativnega učinka energetskih šokov na ranljiva gospodinjstva in podjetja, v srednjeročnem obdobju pa na nadaljnja prizadevanja za uresničitev zelenega in digitalnega prehoda, za podpiranje trajnostne in vključujoče rasti, za zaščito makroekonomske stabilnosti ter za povečanje odpornosti. Močan poudarek je tudi na povečanju konkurenčnosti in produktivnosti Unije.

⁴ Priporočilo Sveta z dne 16. maja 2023 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C 180, 23.5.2023, str. 1).

- (4) Komisija je 1. februarja 2023 izdala sporočilo z naslovom „Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo“ (v nadaljnjem besedilu: industrijski načrt v okviru zelenega dogovora). Cilj industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora je spodbuditi konkurenčnost neto ničelne industrije Unije in podpreti hiter prehod na podnebno nevtralnost. Načrt dopolnjuje tekoča prizadevanja v okviru evropskega zelenega dogovora in REPowerEU. Njegov cilj je tudi ustvariti bolj spodbudno okolje za povečanje proizvodne zmogljivosti Unije za neto ničelne tehnologije in izdelke, ki so potrebni za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev Unije, ter zagotoviti dostop do ustreznih kritičnih surovin, vključno z diverzifikacijo virov, primernim izkoriščanjem geoloških virov v državah članicah in čim večjim recikliranjem surovin. Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora temelji na štirih stebrih: predvidljivem in poenostavljenem regulativnem okolju, hitrejšem dostopu do financiranja, izboljšanju spretnosti ter odprti trgovini za odporne dobavne verige. Komisija je 16. marca 2023 objavila dodatno sporočilo z naslovom „Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030“, ki je sestavljeno na podlagi devetih dejavnikov, ki se medsebojno krepijo, in katerega cilj je oblikovati regulativni okvir, ki bo spodbujal rast. V njem so določene prednostne naloge politike, katerih cilj je dejavno zagotavljati strukturne izboljšave, dobro usmerjene naložbe in regulativne ukrepe za dolgoročno konkurenčnost Unije in njenih držav članic. Spodaj navedena priporočila pomagajo obravnavati te prednostne naloge.

- (5) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se tudi v letu 2023 razvija v skladu z izvajanjem mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj so v njih obravnavana vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v zadnjih letih, ali znaten del teh priporočil. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020 in 2022 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.
- (6) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bo prispevalo k energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetske učinkovitost. Uredba REPowerEU državam članicam omogoča, da v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje REPowerEU. Te reforme in naložbe bodo prispevale tudi h krepitvi konkurenčnosti neto ničelne industrije Unije, kot je opredeljena v industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora, ter obravnavale specifična priporočila za države v zvezi z energijo, izdana državam članicam v letu 2022 oziroma po potrebi v letu 2023. Uredba REPowerEU uvaja novo kategorijo nepovratne finančne podpore, ki je na voljo državam članicam za financiranje novih reform in naložb, povezanih z energijo, v okviru njihovih načrtov za okrevanje in odpornost.

⁵ Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1).

- (7) Komisija je 8. marca 2023 sprejela sporočilo s smernicami za fiskalno politiko za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: sporočilo z dne 8. marca 2023). Njegov cilj je podpreti države članice pri pripravi programov stabilnosti in konvergenčnih programov ter s tem okrepiti usklajevanje politik. Komisija je v njem spomnila, da bo splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast deaktivirana konec leta 2023. Pozvala je, naj se v obdobju 2023–2024 vodijo fiskalne politike, ki bodo zagotavljale srednjeročno vzdržnost dolga in trajnostno povečanje potencialne rasti, države članice pa, naj v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih za leto 2023 določijo, kako bodo njihovi fiskalni načrti zagotovili upoštevanje referenčne vrednosti v višini 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) iz Pogodbe ter na srednji rok verodostojno in nadaljnje zmanjševanje dolga ali ohranjanje preudarne ravni dolga. Komisija je države članice tudi pozvala, naj postopno odpravijo nacionalne fiskalne ukrepe, uvedene za zaščito gospodinjstev in podjetij pred šokom zaradi cen energije, ter pri tem začnejo z najmanj ciljno usmerjenimi. Navedla je, da bi morale države članice podpirne ukrepe, če bi jih bilo treba ob vnovičnih pritiskih zaradi cen energije podaljšati, boljše ciljno usmeriti v ranljiva gospodinjstva in podjetja. Komisija je predlagala, da bi bila priporočila glede javnih financ kvantitativna in diferencirana. Nadalje bi bila skladno z njenim predlogom v sporočilu z dne 9. novembra 2022 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU priporočila glede javnih financ oblikovana na podlagi neto primarnih odhodkov. Priporočila je, naj vse države članice še naprej ščitijo nacionalno financirane naložbe in zagotavljajo učinkovito uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti v luči zelenega in digitalnega prehoda ter ciljev glede odpornosti. Komisija je navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 in v skladu z obstoječimi pravnimi določbami začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju.

- (8) Komisija je 26. aprila 2023 predstavila zakonodajne predloge za izvedbo celovite reforme pravil Unije o ekonomskem upravljanju. Osrednji cilj predlogov je z reformami in naložbami okrepiti vzdržnost javnega dolga in spodbujati trajnostno in vključujočo rast v vseh državah članicah. Komisija se v svojih predlogih zavzema za izboljšanje nacionalne odgovornosti, poenostavitev okvira in premik k večji srednjeročni osredotočenosti, v povezavi z učinkovitim in skladnejšim izvrševanjem. V skladu s sklepi Sveta z dne 14. marca 2023 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU je cilj zakonodajno delo zaključiti še v letu 2023.
- (9) Francija je 28. aprila 2021 v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost ob upoštevanju smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi. Svet je 13. julija 2021 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Francijo⁶. Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, v katerem je navedeno, da je Francija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Zadovoljiva izpolnitev temelji na predpostavki, da doseženi prehodni mejniki in cilji niso bili izničeni.

⁶ ST 10162/21 INIT; ST 10162/21 ADD 1.

- (10) Francija je 11. maja 2023 predložila nacionalni reformni program za leto 2023 in program stabilnosti za leto 2023 v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2023 odraža tudi polletno poročanje Francije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.
- (11) Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo o državi za Francijo za leto 2023. V njem je ocenila napredek Francije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2022, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Franciji. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, pa tudi novi in nastajajoči izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Francije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine, pa tudi napredek pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

(12) Komisija je za Francijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 24. maja 2023. Ugotovila je, da v Franciji obstajajo makroekonomska neravnotežja. Zlasti pa so še vedno prisotne ranljivosti, povezane z visokim javnim dolgom, konkurenčnostjo in majhno rastjo produktivnosti, ki so pomembne v čezmejnem kontekstu, kljub nekaterim znakom, da se zmanjšujejo. Potem ko se je javni dolg med pandemijo COVID-19 povečal, se od ponovnega povečanja BDP v letu 2021 zmanjšuje. Leta 2022 so različni fiskalni ukrepi znatno ublažili posledice energetske krize, vendar so upočasnili zmanjševanje dolga. Dolg naj bi se letos in naslednje leto še naprej zmanjševal, vendar naj bi se ob neobstoju ukrepov politike spet začel povečevati in naj bi ostal visok, nad ravnmi pred pandemijo COVID-19. Srednjeročni izzivi glede vzdržnosti javnih financ so še vedno znatni. Napovedano srednjeročno povečanje javnega dolga bi lahko pomagali popraviti ukrepi politike za povečanje potencialne rasti, sprejeti v zadnjih letih. Sprejetih je bilo več reform za povečanje stroškovne konkurenčnosti. Manjši pozitiven učinek teh reform na konkurenčnost je že opazen, pri čemer se pričakuje, da se bo v celoti pokazal v prihodnjih letih. Podobno se pričakuje, da bo učinkovito izvajanje načrtovanih naložb in reform koristno za produktivnost dela. Francosko gospodarstvo se je v zadnjem letu izkazalo za odporno, saj je zvišanje cen energije manj vplivalo na stroškovno konkurenčnost kot v preostalem euroobmočju. Izvoz se izboljšuje zaradi nadaljnjega okrevanja čezmejnega turizma in letalske industrije, ki ju je pandemija COVID-19 močno prizadela. Čeprav se je dolg zasebnega sektorja v najhujšem obdobju pandemije COVID-19 povečal, sta večje najemanje posojil s strani podjetij spremljala povečanje lastniškega kapitala in akumulacija likvidnostnih rezerv. Višje obrestne mere lahko otežijo javno in zasebno razdolževanje. Odziv politike je bil ugoden, vendar še vedno obstajajo izzivi, povezani predvsem z upravljanjem javnih financ. Za nadaljnje zmanjšanje ranljivosti je še naprej osrednjega pomena učinkovito izvajanje nedavno sprejetih reform, in sicer reforme upravljanja javnih financ in novega mehanizma za izvajanje letnih ocen javne porabe. Oba ukrepa sta ključna za nadaljevanje omejitev in trajno zmanjševanje odhodkov in javnega dolga. Poleg tega je vlada sprejela reformo javnega pokojninskega sistema, ki naj bi pripomogla k vzdržnosti javnega dolga.

(13) Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država v Franciji zmanjšal s 6,5 % BDP v letu 2021 na 4,7 % v letu 2022, dolg sektorja država pa je s 112,9 % BDP konec leta 2021 padel na 111,6 % konec leta 2022. Komisija je 24. maja 2023 izdala poročilo na podlagi člena 126(3) Pogodbe. V njem je obravnavan proračunski položaj Francije, saj je primanjkljaj sektorja država v letu 2022 presegel referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe, dolg sektorja država pa je presegel referenčno vrednost 60 % BDP iz Pogodbe in ni bil skladen z merilom glede zmanjšanja dolga. V poročilu je bilo ugotovljeno, da merili glede primanjkljaja in dolga nista izpolnjeni. Komisija v skladu s sporočilom z dne 8. marca 2023 spomladi 2023 ni predlagala začetka novih postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Komisija je nato navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Francija bi morala to upoštevati pri izvrševanju proračuna za leto 2023 in pri pripravi osnutka proračunskega načrta za leto 2024.

- (14) Na saldo sektorja država so vplivali ukrepi fiskalne politike, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Leta 2022 so taki ukrepi fiskalne politike, ki zmanjšujejo prihodke, vključevali znižanje domačega davka na končno porabo električne energije (*taxe intérieure sur le consommation finale d'électricité* ali TICFE), medtem ko so taki ukrepi fiskalne politike, ki povečujejo odhodke, vključevali neposredne subvencije dobaviteljem plina in električne energije kot nadomestilo za kapico na regulirane cene plina in električne energije, subvencije za omejitev zvišanja maloprodajnih cen goriva, namenjenega uporabi v prometu, subvencije energetske intenzivnim podjetjem in transferje za gospodinjstva z nizkimi dohodki. Stroški teh ukrepov so se delno izravnali z novimi davki na nepričakovane dobičke proizvajalcev in dobaviteljev energije, in sicer z izrednim solidarnostnim davkom na fosilna goriva in rafinerije ter mehanizmom za omejitev prihodkov od proizvodnje električne energije na podmejnem trgu, pa tudi s posrednimi davčnimi prihodki od proizvajalcev energije iz obnovljivih virov in nižjimi subvencijami zanje, ki izhajajo iz pozitivne vrzeli med tržnimi in referenčnimi cenami električne energije. Komisija ocenjuje neto proračunske stroške teh ukrepov v letu 2022 na 0,9 % BDP. Hkrati so se ocenjeni stroški začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19 zmanjšali z 2,6 % v letu 2021 na 0,5 % BDP v letu 2022.
- (15) Svet je 18. junija 2021 Franciji priporočil⁷, naj v letu 2022 uporabi mehanizem za financiranje dodatnih naložb v podporo okrevanju ter si ob tem prizadeva za preudarno fiskalno politiko. Obenem ji je priporočil, naj ohrani nacionalno financirane naložbe.

⁷ Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o programu stabilnosti Francije za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 43).

(16) Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnost⁸ v letu 2022 spodbujevalna, in sicer je znašala $-2,0$ % BDP. Skladno s priporočilom Sveta je francija okrevanje še naprej podpirala z naložbami, financiranimi iz mehanizma. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, so v letu 2022 znašali $0,6$ % BDP (v letu 2021 pa $0,7$ % BDP). Zanimljivo zmanjšanje odhodkov, financiranih z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, v letu 2022 je bilo posledica pospešenega izvajanja načrta za okrevanje in odpornost v prvih dveh letih. Nacionalno financirane naložbe so imele ekspanziven učinek na fiskalno naravnost v višini $0,1$ odstotne točke⁹. Francija je tako ohranila nacionalno financirane naložbe, kot je priporočil Svet. Hkrati je imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) na fiskalno naravnost ekspanziven učinek rasti v višini $1,7$ odstotne točke. Ta znaten ekspanzivni učinek je vključeval dodatni učinek ukrepov fiskalne politike za ublažitev gospodarskih in socialnih posledic zvišanja cen energije (dodatni neto proračunski stroški v višini $0,8$ % BDP). Hkrati je k rasti neto primarnih tekočih odhodkov prispevala tudi indeksacija pokojnin, socialnih prejemkov in plač v javnem sektorju ($0,4$ % BDP). Francija torej ni dovolj omejila rasti nacionalno financiranih tekočih odhodkov. Znatni ekspanzivni učinek nacionalno financiranih tekočih odhodkov je bil le delno posledica ukrepov za obravnavanje gospodarskih in socialnih posledic zvišanja cen energije ter stroškov zagotavljanja začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine.

⁸ Fiskalna naravnost se meri kot sprememba primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), brez začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vendar vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, glede na srednjeročno potencialno rast. Za več podrobnosti glej okvir 1 v fiskalnih statističnih preglednicah.

⁹ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele ekspanziven učinek v višini $0,3$ odstotne točke BDP, ki ga je mogoče pojasniti predvsem z učinkom kapitalskih transferjev, plačanih v okviru francoskega načrta za okrevanje (*France Relance*), ki se ne financira z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma.

- (17) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v programu stabilnosti za leto 2023, je za leto 2023 in pozneje ugodnejši od spomladanske napovedi Komisije 2023. Vlada predvideva, da bo realni BDP v letu 2023 zrasel za 1,0 %, v letu 2024 pa za 1,6 %. Za primerjavo: v spomladanski napovedi Komisije 2023 je predvidena šibkejša realna rast BDP, in sicer 0,7 % v letu 2023 in 1,4 % v letu 2024, predvsem zato, ker sta k rasti manj prispevala – v letu 2023 zaradi bruto investicij v osnovna sredstva in zaloge – domače povpraševanje in – v letu 2023 – zunanje povpraševanje.
- (18) Vlada v programu stabilnosti za leto 2023 pričakuje, da se bo delež primanjkljaja sektorja država v letu 2023 povečal na 4,9 % BDP. Povečanje v letu 2023 je predvsem posledica upočasnitve gospodarske dejavnosti in pričakovanega izpada prihodkov. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 111,6 % konec leta 2022 na 109,6 % konec leta 2023. V spomladanski napovedi Komisije 2023 je za leto 2023 predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 4,7 % BDP. To je nižje od primanjkljaja, napovedanega v programu stabilnosti za leto 2023, predvsem zaradi večje davčne elastičnosti, ki jo pričakuje Komisija in ki bo privedla do višjih prihodkov. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva podoben dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 109,6 % BDP konec leta 2023.

(19) Pričakuje se, da bodo na saldo sektorja država v letu 2023 še naprej vplivali ukrepi fiskalne politike, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Gre za ukrepe, ki so bili podaljšani od leta 2022, zlasti znižanje TICFE in neposredne subvencije dobaviteljem plina in električne energije kot nadomestilo za kapico na regulirane cene plina in električne energije, pa tudi nove ukrepe, kot so na materialni položaj vezani bon za gorivo, namenjeno uporabi v prometu (*chèque carburant*), za gospodinjstva z nizkimi dohodki, ki nadomešča splošni rabat, ki se je uporabljal leta 2022, ter subvencije za mikro, mala in srednja podjetja, ki niso upravičena do reguliranih tarif električne energije, za kritje zvišanja računa za energijo do konca leta 2023. Stroški teh ukrepov se še naprej delno izravnavajo z davki na nepričakovane dobičke proizvajalcev in dobaviteljev energije, in sicer z mehanizmom za omejitev prihodkov od proizvodnje električne energije na podmejnem trgu, ter s posrednimi davčnimi prihodki od proizvajalcev energije iz obnovljivih virov in nižjimi subvencijami zanje, ki izhajajo iz pozitivne vrzeli med tržnimi in referenčnimi cenami električne energije. Ob upoštevanju teh prihodkov naj bi glede na spomladansko napoved Komisije 2023 neto proračunski stroški podpornih ukrepov v letu 2023 znašali 1,0 % BDP¹⁰. Zdi se, da večina ukrepov v letu 2023 ni usmerjena v najranljivejša gospodinjstva ali podjetja, obenem pa ne ohranja v celoti cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti, čeprav so se cenovne kapice za električno energijo in plin za gospodinjstva povišale. Zato je znesek ciljno usmerjenih podpornih ukrepov, ki ga je treba upoštevati pri oceni skladnosti s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022¹¹, v spomladanski napovedi Komisije 2023 ocenjen na 0,2 % BDP v letu 2023 (v primerjavi z 0,1 % BDP v letu 2022). Pričakuje se tudi, da bo saldo sektorja država v letu 2023 izkoristil postopno odpravo začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19, ki so bili ocenjeni na 0,5 % BDP

¹⁰ Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

¹¹ Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Francije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 79).

- (20) Svet je v svojem priporočilu z dne 12. julija 2022 Franciji priporočil, naj v letu 2023 zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov pod srednjeročno potencialno rast BDP¹², ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Hkrati bi morala biti Francija pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Franciji je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije.

¹² Glede na spomladansko napoved Komisije 2023 je srednjeročna (10-letna povprečna) potencialna rast BDP Francije nominalno ocenjena na 6,3 %.

(21) V letu 2023 naj bi bila fiskalna naravnost glede na spomladansko napoved Komisije 2023 restriktivna (+0,5 % BDP) ob visoki inflaciji. V letu 2022 je bila fiskalna naravnost ekspanzivna (–2,0 % BDP). Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) v letu 2023 naj bi imela restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,6 % BDP. To vključuje za 0,1 % BDP višje stroške ciljno usmerjenih podpornih ukrepov za gospodinjstva in podjetja, ki so najbolj ranljiva za zvišanje cen energije. Napovedana rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je torej v skladu s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Odhodki, financirani z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, so v letu 2023 znašali 0,4 % BDP, nacionalno financirane naložbe pa so imele nevtralen učinek na fiskalno naravnost¹³. Zato Francija načrtuje financiranje dodatnih naložb prek mehanizma in drugih sredstev Unije, obenem pa namerava ohraniti nacionalno financirane naložbe. Načrtuje financiranje javnih naložb za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost, kot so naložbe v okviru investicijskega načrta France 2030 za spodbujanje naložb v najsodobnejše raziskave in razvoj ter v digitalna področja, pa tudi naložbe v uporabo energije iz obnovljivih virov v ogrevalnih sistemih ter prenovo javnih in zasebnih stavb, ukrepi za podporo razogljičenju industrije ter naložbe v trajnostni promet, zdravje in izobraževanje, ki se delno financirajo iz mehanizma in drugih sredstev Unije.

¹³ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele ekspanziven učinek v višini 0,3 odstotne točke BDP, ki ga je mogoče pojasniti predvsem z učinkom kapitalskih transferjev, plačanih v okviru francoskega načrta za okrevanje (*France Relance*), ki se ne financira z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma, in naložbenega načrta „France 2030“.

- (22) Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država v letu 2024 zmanjšal na 4,4 % BDP. Zmanjšanje v letu 2024 je predvsem posledica odprave večine energetskih podpornih ukrepov v kombinaciji z večjo davčno elastičnostjo. Glede na program stabilnosti za leto 2023 se pričakuje, da bo dolg sektorja država kot odstotek BDP konec leta 2024 ostal na splošno nespremenjen, in sicer naj bi znašal 109,5 %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, spomladanska napoved Komisije 2023 v letu 2024 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 4,3 % BDP. To je nižje od primanjkljaja, napovedanega v programu stabilnosti za leto 2023, predvsem zaradi učinka osnove, ki izhaja iz že manjšega primanjkljaja, ki ga je Komisija predvidela za leto 2023. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva podoben dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 109,5 % BDP konec leta 2024.
- (23) V programu stabilnosti za leto 2023 je predvideno postopno opuščanje večine energetskih podpornih ukrepov v letu 2024. Komisija trenutno predvideva, da bodo neto stroški energetskih podpornih ukrepov v letu 2024 znašali 0,2 % BDP, ob predpostavki, da se cene energije ne bodo ponovno povišale. Zdi se, da energetski podporni ukrepi, ki naj bi še naprej veljali tudi v letu 2024, niso ciljno usmerjeni v ranljiva gospodinjstva ali podjetja. Ne ohranjajo v celoti cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti.

- (24) Uredba (ES) št. 1466/97 poziva k letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda v smeri srednjeročnega proračunskega cilja, pri čemer je referenčno merilo 0,5 % BDP¹⁴. Ob upoštevanju pomislekov, povezanih z vzdržnostjo javnih financ, in potrebe po zmanjšanju primanjkljaja pod referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe bi bilo po mnenju Komisije ustrezno, da se za leto 2024 strukturni saldo izboljša za vsaj 0,7 % BDP. Za zagotovitev takega izboljšanja in v skladu z metodologijo Komisije rast neto nacionalno financiranih primarnih odhodkov¹⁵ v letu 2024 ne bi smela preseči 2,3 %, kot je izraženo v tem priporočilu. Hkrati bi bilo treba postopoma odpraviti preostale energetske podporne ukrepe (ki jih Komisija trenutno ocenjuje na 1,0 % BDP v letu 2023), odvisno od razvoja energetskega trga in začevši z najmanj ciljno usmerjenimi ukrepi, s tem povezane prihranke pa bi bilo treba uporabiti za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Po ocenah Komisije bi to privedlo do rasti neto primarnih odhodkov pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti za leto 2024.
- (25) Ob predpostavki nespremenjenih politik spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva, da se bodo neto nacionalno financirani primarni odhodki v letu 2024 povečali za 3,1 %, kar je nad priporočeno stopnjo rasti. Prilagoditev, predvidena v spomladanski napovedi Komisije 2023, je manjša od prihrankov zaradi popolne postopne odprave energetskih podpornih ukrepov. Razlog za to so večje naložbe v okviru programa France 2030 in popolna odprava proizvodnega davka na dodano vrednost podjetij.

¹⁴ Člen 5 Uredbe (ES) št. 1466/97 zahteva tudi prilagoditev v višini več kot 0,5 % BDP za države članice, katerih javni dolg presega 60 % BDP ali ki imajo izrazitejša tveganja za vzdržnost dolga.

¹⁵ Neto primarni odhodki so opredeljeni kot nacionalno financirani odhodki brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov ter brez odhodkov za obresti in odhodkov za ciklično brezposelnost.

(26) Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi javne naložbe med letoma 2023 in 2024 ostale nespremenjene, in sicer naj bi znašale 3,8 % BDP. Program stabilnosti za leto 2023 se nanaša na reforme in naložbe, za katere se pričakuje, da bodo prispevale k vzdržnosti javnih financ ter trajnostni in vključujoči rasti. Te reforme in naložbe vključujejo reformo upravljanja javnih financ in nov mehanizem za pregled porabe, reformi pokojninskega sistema in sistema denarnih nadomestil za brezposelnost ter naložbe za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda, ki so tudi del načrta za okrevanje in odpornost. V programu stabilnosti za leto 2023 je opisana srednjeročna fiskalna usmeritev do leta 2027. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država postopoma zmanjšal, in sicer na 3,7 % BDP leta 2025, 3,2 % leta 2026 in 2,7 % do leta 2027. Tako naj bi se primanjkljaj sektorja država do leta 2027 zmanjšal pod 3 % BDP. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 109,5 % konec leta 2024 na 108,3 % do konca leta 2027.

(27) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Francoski načrt za okrevanje in odpornost se izvaja. Francija je predložila en zahtevek za plačilo, ki ustreza 38 mejnikom in ciljem v načrtu, tako da je bilo skupno izplačanih 7 400 000 EUR. Mejniki odražajo napredek pri izvajanju reform na področju javnih financ, stanovanj, mobilnosti, zaposlovanja, spretnosti in zdravja. Več ciljev odraža velike naložbe na področju energetske preнове stavb, razogljičenja industrije, čistih vozil, raziskav, zaposlovanja mladih in izobraževanja. Francija je 20. aprila 2023 predložila spremembo svojega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU. Njena zahteva za spremembo načrta za okrevanje in odpornost temelji na potrebi po upoštevanju visoke inflacije iz leta 2022, motenj v dobavnih verigah in dejstva, da je bila njena najvišja dodelitev nepovratnih sredstev iz mehanizma popravljena navzdol. Vključitev novega poglavja REPowerEU v načrt za okrevanje in odpornost bo omogočila financiranje dodatnih reform in naložb za podporo strateškim ciljem Francije na področju energije in zelenega prehoda. Sistematično in učinkovito vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik.

- (28) Komisija je leta 2022 odobrila večino programskih dokumentov Francije za kohezijsko politiko, razen programa Saint-Martin, ki je bil sprejet 20. marca 2023. Nadaljevanje hitrega izvajanja programov kohezijske politike ob dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je ključnega pomena za doseg zelenega in digitalnega prehoda, povečanje gospodarske in socialne odpornosti ter zagotovitev uravnoveženega teritorialnega razvoja v Franciji.
- (29) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih v načrtu za okrevanje in odpornost ter programih kohezijske politike, se Francija sooča z vrsto dodatnih izzivov, povezanih s pomanjkanjem spretnosti in z neenakostmi v izobraževalnem sistemu ter z energetske politiko in zelenim prehodom. Obravnavanje teh izzivov bi lahko pripomoglo k izboljšanju spretnosti delavcev, povečanju produktivnosti dela in energetske učinkovitosti francoskih podjetij ter posledično k povečanju konkurenčnosti francoskega gospodarstva na splošno.
- (30) V Franciji še vedno zelo primanjkuje delovne sile. Glede na raziskavo iz leta 2023 o potrebah po delovni sili (ki jo je opravila *Pôle Emploi*) 61 % delodajalcev v letu 2023 pričakuje nadaljnje težave pri zaposlovanju, zlasti kar zadeva kvalificirano delovno silo v gradbeništvu in industriji – tj. v dveh sektorjih, na katera zeleni in digitalni prehod močno vplivata. Francija je v zadnjih letih okrepila naložbe v izpopolnjevanje in preusposabljanje delavcev, ki so deloma podprte z mehanizmom. Vendar ocene kažejo, da za izpopolnjevanje nizko usposobljenih delavcev še vedno obstajajo številne ovire, ki spodkopavajo učinkovitost ciljno usmerjenih programov, kot je načrt naložb v spretnosti. Čeprav se vse več nizko usposobljenih delavcev udeležuje usposabljanj, je njihova udeležba še vedno precej manjša od udeležbe drugih delavcev, poleg tega se običajno manj udeležujejo usposabljanja, ki vodi do pridobitve kvalifikacij. To kaže, da bi morale nadaljnje povečevanje števila mladih, ki na trg dela vstopajo z zadostnimi osnovnimi spretnostmi in kvalifikacijami, ostati prednostna naloga izobraževalnega sistema.

- (31) Kljub splošni ravni javnofinančnih odhodkov, ki je višja od povprečja OECD, in dobrim rezultatom je za francoski izobraževalni sistem značilen znaten delež učencev s slabimi rezultati, socialno-ekonomsko ozadje pa ostaja pomemben kazalnik njihove uspešnosti. Še naprej vzbujajo skrb zlasti podpovprečni dosežki in neenakosti glede pridobljenih spretnosti v matematiki. Glede na nacionalne in mednarodne raziskave se povprečna uspešnost pri matematiki v zadnjih 30 letih v Franciji stalno zmanjšuje. Za okrepitev pridobivanja osnovnih spretnosti so bili sprejeti nekateri ukrepi, med drugim krepitev stalnega usposabljanja učiteljev matematike in francoščine, ki se je začelo leta 2019, ter vključitev enournega podpornega modula pri matematiki in francoščini v prvem letniku srednje šole od šolskega leta 2023/2024 dalje. Načrt za prepolovitev velikosti razredov v prvem in drugem razredu v prikrajšanih javnih vrtcih in osnovnih šolah je že skoraj dokončan, trenutno pa se ocenjuje njegov dolgoročni učinek na učne izide 300 000 učencev, ki jih to zadeva. Vendar pa od načrta nima koristi znaten delež prikrajšanih učencev zunaj prednostnih območij. Kljub naložbam in napredku ostajajo tudi izzivi v zvezi z dostopom invalidnih učencev in študentov do sistema rednega izobraževanja.
- (32) Francija je leta 2022 še naprej vlagala v sistem vajeništva in nadaljnje možnosti učenja na delovnem mestu, kot je reforma poklicnega izobraževanja in usposabljanja v srednjih šolah. Čeprav bi bil lahko rezultat teh ukrepov pozitiven, se njihov učinek še ni pokazal, poleg tega bi bilo za to potrebno večje sodelovanje strokovnjakov in učiteljev pri oblikovanju programov. Kljub ukrepom za izboljšanje pogojev za poučevanje, vključno z zvišanjem plač učiteljev, ostajajo pomisleki glede privlačnosti učiteljskega poklica in velikega deleža pogodbenega osebja, ki ima pogosto nižjo stopnjo kvalifikacij in manj izkušenj kot stalno zaposleni ter nezadosten dostop do priložnosti za usposabljanje. Na splošno je število učencev na učitelja med najvišjimi v Uniji.

(33) Francoska mešanica virov energije je manj odvisna od fosilnih goriv kot v drugih državah članicah, čeprav je še vedno odvisna od uvoženih fosilnih goriv. Poraba zemeljskega plina v Franciji se je v obdobju od avgusta 2022 do marca 2023 zmanjšala za 16 % v primerjavi s povprečno porabo plina v enakem obdobju v predhodnih petih letih, s čimer je bil presežen cilj 15-odstotnega zmanjšanja, določen v Uredbi Sveta (EU) 2022/1369¹⁶. Francija bi lahko nadaljevala prizadevanja za začasno zmanjšanje povpraševanja po plinu do 31. marca 2024 v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2023/706¹⁷. Tudi zaradi sedanjih geopolitičnih razmer in visokih cen energije je še toliko nujnejše, da Francija dodatno okrepi prizadevanja za doseganje ciljev glede energije iz obnovljivih virov, določenih v nacionalnem energetske in podnebnem načrtu. Ker je v Franciji delež energije iz obnovljivih virov predstavljal 19,1 % bruto končne porabe energije, država ni izpolnila cilja, ki si ga je zastavila za leto 2020, tj. 23 %. Prav tako ni na dobri poti, da bo do leta 2030 dosegla cilj glede obnovljivih virov energije, zaostaja pa tudi pri uvajanju energije iz obnovljivih virov, zlasti za proizvodnjo električne energije in ogrevanje. Hitra uvedba obnovljivih virov energije, kot sta sončna in vetrna energija, bi z zmanjšanjem porabe fosilnih goriv prispevala k energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe v Franciji. Nizko stopnjo uvajanja obnovljivih virov energije je mogoče pripisati počasnim in zapletenim upravnim postopkom, povezanim z izdajo dovoljenj. Zamude pri izdaji dovoljenj za vse tehnologije (vetrno energijo na kopnem in na morju ter sončno energijo) so povezane s pomanjkanjem politične podpore za projekte, neustreznim načrtovanjem ter dolgimi in zapletenimi postopki za izdajo dovoljenj. Obstajajo tudi izzivi v zvezi z javno podporo in pravni izzivi, ki ustvarjajo negotovost za vlagatelje in razvijalce. Postopek za izdajo dovoljenj bi bilo mogoče pospešiti z dodelitvijo več človeških in finančnih virov osrednji upravi na regionalni ravni ter ustreznim organom in upravljavcem omrežij. Izboljšani postopki prostorskega načrtovanja in hitrejša izvedba razpisnih postopkov so prav tako ključni za zagotovitev uvajanja projektov na področju obnovljivih virov energije.

¹⁶ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

¹⁷ Uredba Sveta (EU) 2023/706 z dne 30. marca 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2022/1369 glede podaljšanja obdobja zmanjšanja povpraševanja pri ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu ter okrepiteve poročanja in spremljanja njihovega izvajanja (UL L 93, 31.3.2023, str. 1).

Francija je leta 2023 sprejela zakon o pospešitvi proizvodnje energije iz obnovljivih virov, s katerim se priznava potreba po znatnem razvoju pridobivanja toplote in plina iz obnovljivih virov ter povečanju deleža električne energije iz obnovljivih virov, da bi se izpolnile vse večje potrebe po elektrifikaciji uporabe. Če se bo zakon ustrezno izvajal, bi lahko spodbudil hitrejše uvajanje projektov na področju obnovljivih virov energije. To bi lahko Francijo usmerilo k doseganju ciljev za leto 2030.

- (34) Da bi njena raven medsebojne povezanosti dosegla cilj 10 % do leta 2020, je nadaljnja podpora za čezmejne povezovalne daljnovode za električno energijo (ki so v fazi razvoja ali načrtovani) še naprej ključna za vključevanje velikih deležev obnovljivih virov energije. Vnaprejšnje zagotavljanje naložb v energetske infrastrukture iz obnovljivih virov, domačo in čezmejno, bo prispevalo k zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv in zlasti ruskega plina. Priporoča se, naj bodo nove naložbe v infrastrukturo in omrežje po možnosti primerne za prihodnost, da se s preходом na trajnostna goriva v prihodnosti omogoči njihova dolgoročna trajnostnost. Medsebojne povezave so ključne za učinkovito delovanje notranjega trga energije z združevanjem virov za doseg splošne zanesljivosti oskrbe.
- (35) Francoski načrt za okrevalje in odpornost vsebuje velike projekte za prenavo stavb za socialna in individualna stanovanja, pa tudi javne stavbe in manjša podjetja. Kar zadeva prenavo stanovanjskih stavb, se je večina projektov osredotočila na enkratna dela, kar je privedlo do omejenih prenav. V prvi polovici leta 2022 je le 27 % del vključevalo vsaj dve fazi prenav, le v 5 % primerov del pa je šlo za popolno prenav. Obsežne prenave bi lahko močno vplivale na zmanjšanje porabe energije v stavbnem sektorju. Poleg tega bi lahko večja prizadevanja za usmerjanje javnih in zasebnih naložb v podporo gospodinjstvom z nizkimi dohodki pri prenavi stavb in v prenavo stavbnega fonda z najnižjo energetske učinkovitostjo pomagala, da bi se do leta 2030 znebili 5,2 milijona energetske neučinkovitih stanovanj (stanovanja z oceno energetske učinkovitosti F in G). Z zakonom o podnebju in odpornosti iz leta 2021 je bilo uvedenih več ukrepov za spodbujanje obsežne prenave stavb, kot so prepoved najemnih stanovanj z oceno energetske učinkovitosti G od leta 2025, F od leta 2028 in E od leta 2034. Da bi spodbudili znatnejša povečanja energetske učinkovitosti, bi bilo mogoče izboljšati okvir politike za pospešitev temeljite prenave in pomoč Franciji pri dodatnem povečanju energetske učinkovitosti njenega stavbnega fonda, s posebnim poudarkom na gospodinjstvih z nizkimi dohodki.

- (36) Francija predstavlja skoraj 11 % vseh naložb tveganega kapitala Unije v zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi na področju podnebnih tehnologij. Vendar je kljub znatni javni podpori le 29 % francoskih malih podjetij vložilo več kot 1 % svojih prihodkov v učinkovito rabo virov (v Uniji povprečno 40 %). Predlagatelji projektov na področju proizvodnje čistih tehnologij se soočajo z velikim upravnim bremenom ter dolgotrajnimi postopki in tveganji sodnih postopkov. Za pridobitev gradbenega in okoljskega dovoljenja ter izvedbo javne preiskave za industrijski projekt je v povprečju potrebnih 17 mesecev. Postopek vključuje zastoje, ko mora nosilec projekta počakati na odgovore različnih organov (upravno sodišče, mnenje okoljskega organa, poročilo javnega preiskovalca). Poleg tega je treba za velike industrijske projekte organizirati javno posvetovanje. Ta postopek lahko traja vsaj šest mesecev, tako da se obdobje za pridobitev gradbenega in okoljskega dovoljenja ter izvedbo javne preiskave še podaljša. V zvezi z naložbenimi projekti se lahko sprožijo tudi sodni postopki, ki lahko trajajo več let, kar vodi do tega, da se projekti opustijo. Čeprav so postopki za izdajo dovoljenj potrebni za zaščito prevladujočih javnih in zasebnih interesov, bi jih bilo treba za projekte na področju proizvodnje čistih tehnologij poenostaviti in pospešiti. Čas bi bilo mogoče prihraniti tudi s hkratno uvedbo upravnih postopkov in predlogi industrijskih območij, pripravljenih za uporabo.
- (37) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti v sektorjih in poklicih, ki so ključni za zeleni prehod, vključno s proizvodnjo, uvajanjem in vzdrževanjem neto ničelnih tehnologij, ustvarja ozka grla pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo. Visokokakovostni sistemi izobraževanja in usposabljanja, ki se odzivajo na spreminjajoče se potrebe trga dela, ter ciljno usmerjeni ukrepi izpopolnjevanja in preusposabljanja so ključni za zmanjšanje pomanjkanja spretnosti ter spodbujanje vključevanja in prerazporejanja delovne sile. Da bi se sprostila neizkoriščena ponudba delovne sile, morajo biti ti ukrepi dostopni, zlasti za posameznike ter v sektorjih in regijah, ki jih bo zeleni prehod najbolj prizadel. Leta 2022 se je v zvezi s Francijo poročalo o pomanjkanju delovne sile za več poklicev, za katere so potrebne posebne spretnosti ali znanja za zeleni prehod, vključno z gradbenimi inženirji, upravljavci obratov za proizvodnjo energije in strojnimi inženirji.

- (38) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil program stabilnosti za leto 2023, njegovo mnenje¹⁸ pa je izraženo v priporočilu 1.
- (39) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet priporočil, da države članice euroobmočja tudi prek svojih načrtov za okrevanje in odpornost ukrepajo tako, da (i) v letu 2023 ohranijo vzdržnost dolga in se vzdržijo širše osnovane podpore agregatnemu povpraševanju, bolj ciljno usmerijo fiskalne ukrepe, sprejete za ublažitev učinka visokih cen energije, ter razmislijo o ustreznih načinih za postopno odpravo podpore, ko se bodo pritiski na cene energije zmanjšali; (ii) ohranijo visoko raven javnih naložb in spodbujajo zasebne naložbe za podporo zelenemu in digitalnemu prehodu; (iii) podprejo razvoj plač, ki blaži izgubo kupne moči, hkrati pa omejuje sekundarne učinke na inflacijo, nadalje izboljšajo aktivne politike trga dela in poskušajo odpraviti pomanjkanje spretnosti; (iv) izboljšajo poslovno okolje in zagotovijo, da bo energetska podpora podjetjem stroškovno učinkovita, začasna in usmerjena na podjetja, ki so sposobna preživeti, ter da ohranja spodbude za zeleni prehod, ter (v) ohranijo -makrofinančno stabilnost in spremljajo tveganja, pri tem pa nadaljujejo delo za dokončanje bančne unije. Kar zadeva Francijo, priporočila 1, 2, 3 in 4 prispevajo k izvajanju prvega, drugega, tretjega in četrtega priporočila iz priporočila glede euroobmočja za leto 2023 –
- (40) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda Komisije in njene ocene preučil nacionalni reformni program za leto 2023 in program stabilnosti za leto 2023. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z visokim javnim dolgom, šibko konkurenčnostjo in nizko rastjo produktivnosti. Priporočili 2 in 3 prispevata k obravnavanju priporočila 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k odpravljanju neravnotežij in izvajanju priporočil iz priporočila glede euroobmočja za leto 2023 v skladu z uvodno izjavo 39 –

¹⁸ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Francija v letih 2023 in 2024 ukrepa tako, da:

1. v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podpirne ukrepe, pri čemer uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti podporni ukrepi usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo;

zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov v letu 2024 na največ 2,3 %¹⁹;

ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda;

v obdobju po letu 2024 še naprej izvaja srednjeročno fiskalno strategijo postopne in vzdržne konsolidacije v kombinaciji z naložbami in reformami, ki spodbujajo večjo trajnostno rast, da bi dosegla preudaren srednjeročni fiskalni položaj;

nadalje izboljša okvirne pogoje, da bi spodbudila naložbe in inovacije;

2. nadaljuje dosledno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter hitro začne izvajati ukrepe iz dodatka, ki je bil nedavno predložen skupaj s poglavjem REPowerEU; nadaljuje hitro izvajanje programov kohezijske politike ob tesnem dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost;

¹⁹ Kar po ocenah ustreza letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda za vsaj 0,7 % BDP za leto 2024, kot je opisano v uvodni izjavi 24.

3. odpravi pomanjkanje spretnosti, zlasti z zagotavljanjem dodatnih možnosti učenja na delovnem mestu ter povečanjem deleža ljudi z osnovnimi spretnostmi; vire in metode prilagodi potrebam prikrajšanih učencev in šol, da bi se povečali pravičnost in vključevalnost sistema izobraževanja in usposabljanja; izboljša delovne pogoje ter začetno in stalno usposabljanje za učitelje;
4. zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv; pospeši uvajanje energije iz obnovljivih virov, pri čemer se osredotoči zlasti na vetrno, sončno in geotermalno energijo ter bioplin, med drugim s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov v manjšem obsegu in spodbujanjem skupne lastne porabe, ter spodbuja s tem povezane tehnologije za shranjevanje s povečanimi javnimi naložbami, in sicer s podpiranjem zasebnih naložb in odpravljanjem ozkih grl pri izdaji dovoljenj; nadalje nadgradi omrežja za prenos in distribucijo električne energije ter poveča čezmejne elektroenergetske medsebojne povezave; nadalje izboljša okvir politike za spodbujanje temeljite prenove stavb in razogljičenja ogrevalnih sistemov, s posebnim poudarkom na gospodinjstvih z nizkimi dohodki in stavbnem fondu z najnižjo energetske učinkovitostjo; vzpostavi podporno regulativno okolje za povečanje naložb v proizvodnjo čistih tehnologij, med drugim s poenostavitvijo in pospešitvijo izdaje dovoljenj; okrepi prizadevanja politik, namenjena zagotavljanju in pridobivanju spretnosti in kompetenc, potrebnih za zeleni prehod.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik/predsednica
